

Det store spring

Sidst i januar spillede Malwina Gahrn sin debutkoncert i København. Hun er et af landets største klavertalenter, og til debutkoncerten spillede hun bl.a. et værk der bliver betragtet som et af verdens sværeste for klaver. Indtil sidste år var hun imidlertid slet ikke sikker på at hun skulle være pianist Af Nina Ørum

Med røde kinder står hun og venter på Esbjerg Banegård. Hun retter forsigtigt på en stor brun blomst i det opsatte hår og forklarer undskyldende og med et lille fnis at hun er kommet løbende hertil. Hun var lidt sent på den. Malwina Gahrn har travlt med at forberede sin debutkoncert der afslutter solistuddannelsen på konservatoriet. Alligevel har hun insisteret på at hente sin gæst på banegården.

Det skal da også vise sig at den polske pianist er usædvanlig effektiv. Og usædvanlig sej med en usædvanlig charmerende sødme. Ja, i det hele taget er hun ret usædvanlig. Hun gør nysgerrig, Malwina Gahrn. Hvorfor er hun f.eks. flyttet fra Polen til Danmark? Hvordan kan hendes danske være så nuanceret og ordrigt efter blot fem år i landet? Hvorfor vælger hun til sin debutkoncert at spille et af de sværeste klaverstykker overhovedet? Og hvordan kan hun efter mange års konservatoriestudier - og så tæt på den afsluttende debutkoncert - sige at hun først for nylig fandt ud af at hun ville være pianist?

På den korte spadseretur fra banegården til familien Gahrns rækkehus begynder hun allerede at fortælle. Både ivrigt og genert og med et blik der hele tiden søger bekræftelse for at hun bliver forstået. Hjemme i stuen sætter hun varmt, friskbagt brød og polsk

ostekage frem. Og hun fortæller videre.

Et polsk hjem med klaver

Malwina Gahrn er født i 1978 og opvokset i Poznan, en af Polens største byer. Begge forældre kom fra landet. De arbejdede som henholdsvis ingeniør og bogholder og stræbte efter at blive "en pæn borgerlig familie", som Malwina siger. Hun og lillesøsteren blev sendt til klaverundervisning som syvårige fordi det hørte sig til.

"Det var min mor der traf den slags beslutninger. Men hun blev hurtigt bekymret for at jeg øvede for meget. Det var tidsspilde syntes hun, og hun sagde at jeg også skulle sørge for at læse bøger og komme ud i den friske luft. Det var jo bare en hobby. Sådan betragtede jeg det også selv. Ingen af os tænkte at man kunne leve af at være musiker. Samtidig opdagede jeg at jeg var god til at spille. Jeg havde nemt ved det," siger Malwina Gahrn.

Så hun fortsatte med at få klaverundervisning hele vejen op gennem folkeskolen og gymnasiet. Uden at øve sig særlig meget. Hun skulle jo ikke bruge musikken til noget. Efter studentereksamen med topkarakterer på byens strengeste gymnasium var hverken Malwina selv eller forældrene i tvivl om at hun skulle videre på universitetet. Hun søgte ind på tysk- og danskstudierne.

Tiltrukket af konkurrence

"Det virker måske lidt underligt med dansk. Men faget lød så eksotisk, og så tænkte jeg at hvis jeg valgte et smalt område, ville det nok være nemmere at få job efterfølgende. Desuden var det meget svært at komme ind på dansk. Der var kun 15 pladser og 15 ansøgere til hver plads. Sådan en udfordring bliver jeg meget tiltrukket af," siger Malwina Gahrn og holder en kort pause for lige at trække vejret.

For første gang længe er det muligt at indskyde et spørgsmål. Pianisten griner stille inden hun svarer:

"Om jeg er konkurrencemenneske? Ja, det må man nok sige. Jeg vil gerne gå den vanskeligste vej for at bevise at jeg kan. Allermest for at bevise over for mig selv at jeg kan. Hør bare... Det jeg skulle til at fortælle, var nemlig at jeg ikke kun søgte ind på dansk- og tyskstudierne, jeg gik også til optagelsesprøve på musikakademiet. Netop for at vise mig selv at jeg kunne klare den".

Malwina Gahrn blev optaget på alle tre uddannelser og begyndte på to - dansk på universitet og klaver på musikakademiet - selv om det betød godt 50 timers undervisning om ugen. Med mødepligt vel at mærke.

"Klaver tænkte jeg jo ikke på som en egentlig uddannelse. Det var stadig bare en hobby. Men når du er begyndt at løbe hurtigt, kan du ikke pludselig

stoppe - sådan følte jeg det med klaverspillet. Jeg kunne ikke bare stoppe når jeg var så godt i gang."

Bridge som afkobling

I et år løb Malwina Gahrn bogstavelig talt de ti minutter frem og tilbage mellem universitet og musikakademiet flere gange dagligt. Hun kom tit for sent til timerne det ene sted fordi hun lige skulle være færdig det andet sted. Men hun fortalte ingen om sit dobbeltliv, for hun vidste ikke om det var lovligt at være indskrevet på flere studier. I perioder sov hun bare fem timer i døgn og holdt kun helt fri fredag aften hvor hun mødtes med venner fra det tekniske universitet for at spille bridge.

"Jeg elsker bridge. Det er nok fordi min hjerne er ret matematisk. Faktisk er bridge noget af det jeg savner mest her i Danmark. Og så den polske kvark som man bager ostekage af. Nu skal du altså også snart smage kagen," siger Malwina Gahrn i præcis samme seriøse og koncentrerede tonefald som når hun fortæller om studieårene i Poznan.

Hun begynder at skære stykker af ostekagen på bordet mens hun tænker tilbage. "Naturligvis var det hårdt med så mange undervisningstimer og lektier og øvning oveni," siger hun efter en tid.

"Det hårdeste var at jeg aldrig følte at jeg ydede mit allerbedste. Det var der simpelthen ikke tid til. Jeg gik konstant med den tanke at jeg kunne og burde have gjort alting lidt bedre. Alligevel klarede jeg alle mine eksaminer rigtig godt det første år. Måske fordi jeg ikke rigtig havde tid til at blive nervøs, jeg kom tit løbende direkte fra undervisning til en eksamen."

Andet år husker Malwina Gahrn som værre. Hun begyndte at føle sig stresse, kunne ikke sove om natten og besluttede at hun måtte opgive klaveret for at kunne koncentrere sig om sin egentlige uddannelse på danskstudiet.

"Men så er jeg bare ikke typen der dropper ud midt i året. Jeg kunne simpelthen ikke få mig selv til at gå op til rektor for at melde fra. I stedet tænkte jeg udelukkende fremad - sommerferie, sommerferie, sommerferie - så ville jeg stoppe på musikakademiet,

Malwina Gahrn spillede sin debutkoncert på Mogens Dahl Institutet i København den 28. januar 2008. Programmet bød på musik af Charles Ives, Arnold Schoenberg, Anton Webern og Alban Berg. I øjeblikket er Malwina Gahrn i gang med at indspille hele programmet på en cd der udkommer i løbet af foråret. Foto: Claus Gahrn

og tankerne gav mig ny energi.”

Igen klarede Malwina Gahrn sine eksaminer til UG. På musikakademiet scorede hun så højt at hun blev ud-nævnt til studerende med såkaldt ”særlig status”. Det betød at hun frem-over ikke skulle have timer i bifag som psykologi, fremmedsprog og kunsthistorie, men udelukkende undervises i klaver. Således begyndte hun også sit tredje studieår på begge uddannelser, nu med langt færre timer.

To fluer i et smæk

Som danskstuderende i Polen er det almindeligt at tage på udveksling i Danmark, enten på højskole eller universitet, for at lære sproget i praksis. Malwina Gahrn argumenterede for at et dansk musikonservatorium vel også var en mulighed for at komme tæt på det danske sprog, og i september 2000 flyttede hun til Esbjerg og begyndte på Vestjysk Musikonservatorium (VMK). Hun kendte ingen og meldte sig derfor på alle de hold hun havde mulighed for. Hun fulgte bl.a. to forskellige klasser i musikhistorie selv om de gennemgik præcis det samme pensum.

”Jeg ville bare gerne lære en masse forskellige mennesker at kende. Man kan jo ikke sådan lige se på folk om de spiller bridge hvis man kun møder dem kortvarigt på gangen,” siger Malwina med et grin.

I november blev hun opfordret til at være med i et af VMK’s kammerensembler. ”Gahrn Ensemblet” hed det, opkaldt efter initiativtageren Claus Gahrn.

Resten er historie, som man siger. Malwina og Claus blev kærester. De holdt kontakt da pianisten rejste hjem efter udvekslingsåret, og ti dage efter at Malwina havde færdiggjort begge sine uddannelser i Poznan, blev hun og Claus gift i Danmark. Malwina begyndte igen på konservatoriet og afslutter altså sin uddannelse i januar 2008 med debutkoncert.

Det 20. århundredes musik

Tilbage i Esbjerg oplevede Malwina Gahrn for første gang nogensinde følelsen af at have god tid. Hun nød for første gang nogensinde at slappe af.

”Jeg passede hus, læste bøger og øvede faktisk ikke særlig meget. Som sagt er min hjerne ret matematisk indrettet, så jeg er hurtig til at indstudere, jeg gennemskuer hurtigt et nodebillede. Desuden havde jeg førhen været nødt til at udvikle en effektiv øveteknik hvor man må være meget disciplineret: Kun øve på det man ikke kan. Ikke bruge tid på at spille det man kan. Det tager godt nok en del af fornøjelsen, men det virker.”

For første gang nogensinde mødte Malwina Gahrn også den moderne musik i Danmark. I Polen stod ”moderne” for Prokofiev og andre tidlige 1900-tals komponister, fortæller hun. Nyere musik havde hun kun læst om i

musikhistoriebøger på biblioteket. I Gahrn Ensemblet var og er ny musik imidlertid i fokus. Malwina elsker det.

”Jeg har let ved at udtrykke mig via den musik der ligger lige på grænsen mellem det gamle og det nye – musik der er forankret i det tonale, men hvor man samtidig som kunstner kan slippe hæmningerne. Chopin f.eks. holder jeg virkelig meget af at lytte til, men jeg føler ikke rigtig at jeg kan spille Chopin uden at have en form for maske på. I nyere musik oplever jeg derimod at jeg kan udtrykke mig og virkelig bare være mig.”

Til sin debutkoncert 28. januar har Malwina Gahrn derfor udelukkende valgt at spille musik fra det 20. århundrede. Blandt andet spiller hun Charles Ives’ *Concord Sonata*, et værk som kun de færreste pianister tør sætte foran sig på flyglet.

”Jeg læste om Ives i Polen og så noderne til en af hans sonater. Med det samme fik jeg fornemmelsen af at musikken lige var mig. Jeg kunne se kæmpe udtryksmuligheder i den. Ives’ *Concord Sonata* er svær, ja! Den er meget meget svær at indstudere, men min matematiske hjerne hjælper. Og så må jeg sige at når man først kan den, er belønningen stor. Jeg nyder virkelig at spille den,” siger Malwina Gahrn og vender tilbage til sin konkurrencementalitet. Sin trang til at bevise for sig selv at hun kan hvad hun vil.

”Men så må jeg lige sige at det hårdeste jeg har oplevet i mit liv, har vi slet ikke talt om endnu”, siger Malwina pludselig.

Sværere end Charles Ives

”Det var nemlig at blive mor til Andreas i 2005. Første år med ham, altså... Han sov næsten ikke og i hvert fald aldrig om natten, og da han var otte måneder, vejede han 12 kilo. Alene det at bære rundt på ham...” siger den spinkle pianist og sukker.

Hun skynder sig at tilføje at Andreas i dag er det nemmeste barn, hendes et og alt. Men Malwina Gahrns skulder blev overbelastet da hun bar rundt på sønnike som spæd. Sidste år tvang det hende til at holde pause fra klaveret i et par måneder.

”Og tænk, først der gik det op for mig at jeg er nødt til at være pianist. Jeg havde hele tiden tænkt at jeg nok ville ende som ingeniør eller noget lignende og få et job der var mange penge i. Klaveret var bare for en tid, tænkte jeg. Men sidste år i månederne hvor jeg ikke kunne spille, følte jeg mig så rastløs og amputeret. Jeg levede ikke rigtigt.”

Men hvorfor er musikken så vigtig for dig?

”Det spørger jeg også tit mig selv om. Hvorfor kan jeg ikke undvære musik? Er det bare fordi jeg er så vant til at den er der? Eller er det fordi jeg har et behov i sjælen for at udtrykke mig via musik? Jeg tror på det sidste.”

OrkesterEfterskolen

Orkesterefterskolen inviterer til

Forårsstævne 29.-30. marts 08

Alle 12-15 årige, som er glade for at spille klaver, synge i kor eller spille i symfoni-orkester kan komme på gratis weekendbesøg på OrkesterEfterskolen.

Kom og oplev stemningen og få et indblik i vores dagligdag og det helt særlige fællesskab og kammeratskab, som musikken giver.

Brug weekenden som appetizer, og se om du vil tilbringe 9. eller 10. klasse sammen med 50 andre, der er vilde med at synge og spille klassisk musik. Du kan vælge mellem vores 3 linier: Orkester, klaver og vokal.

Under forårsstævnet vil du deltage i:

- Orkester- og korprøver eller klavermesterklasse sammen med de nuværende elever
- Fælles måltider
- Aftensang og hygge ved pejsen
- Overnatning på skolen

Tilmelding og information på orkesterefterskolen.dk/kalender eller 97 12 11 28.

Bisgårdmark 18 · 7500 Holstebro · Tlf. 97 12 11 28
www.orkesterefterskolen.dk · mail@orkesterefterskolen.dk

DR Radiosymfoniorkestret og kor 2007 / 2008

Lørdagskoncert

Lørdag 2. februar kl. 16
DR Radiosymfoniorkestret
Dirigent: Michael Schönwandt
Solist: Nelson Freire, klaver

Poul Ruders: Light Overture
Brahms: Klaverkoncert nr. 2
Schubert: Symfoni i C-dur, Den Store

Billetter: 495, 455, 375, 325 kr.
(U-30 = 248, 228, 188, 163 kr.)

Torsdagskoncert

Torsdag 21. februar kl. 20
DR Radiosymfoniorkestret
Dirigent: Tugan Sokhiev
Solist: Véronique Gens, sopran

Berlioz: Nuits d'été
Berlioz: Symphonie fantastique
Elena Firsova: Garden of Dreams

Billetter: 345, 305, 265, 225 kr.
(U-30 = 173, 153, 133, 113 kr.)

Stjernekoncert

Søndag 24. februar kl. 20

Solister: Hilary Hahn, violin
Valentina Lisitsa, klaver

**Violinsonater af
Mozart, Brahms, Franck,
Ives og Ysaÿe**

Billetter: 295, 185, 270, 245 kr.

Metrokoncert

Onsdag 27. februar kl. 17

DR Radiosymfoniorkestret
Dirigent: Thomas Dausgaard

**Rakhmaninov:
Symfoniske danse**

Billetter: 50 kr.

Læs mere om koncerterne på dr.dk/rso

DR